tage den, så ville de starte deres egen. De var jo i gang med PFA om en Gruppelivsforsikring. De havde tillige udarbejdet vedtægter for den nye forening, hvis ikke det kunne lade sig gøre at overtage RAF. Det startede på Repræsentantskabsmødet i Middelfart, hvor en hel stribe af FE-repræsentanterne nedlagde deres mandat. FE-gruppen var den største gruppe i foreningen, og den mente ikke, den havde den repræsentation, som den var berettiget til. Den nydannede forening anlagde sag mod foreningen og mod Finansministeriet. De ville overtage forhandlingsretten. De tabte selvfølgelig, og efterfølgende var der da også en del, der vendte tilbage til foreningen.

- Savnede du jobbet, dengang du stoppede?

- Nej, overhovedet ikke. For det første har jeg jo en dejlig hustru, et dejligt hus, dejlige børn og børnebørn, og så har jeg jo altid haft den hobby at skrive og tegne samt endelig at gå til fransk. Det har moret mig at skrive de mange tilbageblik. Kate og jeg har det så dejligt med familie og venner. Selvfølgelig var det i de første år, efter at jeg havde forladt jobbet, at der var flere, der ringede om forskellige problemer. Men i den forbindelse måtte jeg jo blot henvise til foreningen - kunne selvfølgelig godt komme med mine private synspunkter, men jeg har aldrig følt trang til at blande mig.

Jan Preisler

Fanø kalder!

Kursister fra radioklasserne på Fanø Navigationsskole i 1963/64 mødes igen med kammeraterne fra dengang. Vi mødes på Hotel Fanø Bad i weekenden 25/26 okt. Kontakt Bodil Laursen tlf. 7571 2345 mail kontraposto@hotmail.com eller Knud Nielsen tlf. 7516 3335 mail lkn@fanonet.dk

Flåderadio og Københavns Radio (OXA) i 100 år

I årene 1890´erne eksperimenteredes rundt i verden med forsøg i elektromagnetisme. I Danmark var det den danske Marines Søminekorps (senere Søminevæsenets radiosektion), der tog sig af dette arbejde, som bestod i at få elektromagnetismen til at udbrede sig fra punkt til punkt ved hjælp af afstemte kredse. Forsøgene udviklede sig således:

1896 – Det danske telegrafvæsen og marinen lavede forsøg med udbredelse af magnetiske bølger og fremstillede materiel til disse forsøg.

1899 – Marinens Søminevæsen startede forsøg med trådløs telegrafering med materiel indkøbt fra England, Tyskland og Italien samt eget fremstillet materiel.

1901 – Installerede Marinen en radiognisttelegrafsender i Blåvandshuk Fyr, hvorfra der opnåedes forbindelse til Vyl Fyrskib.

1902 – Opnåedes der trådløs forbindelse fra Blåvandshuk Fyr til fyrskibet Horns Rev. Samme år indkøbte marinen 2 komplette Radiognist-stationer hos Telefunken i Tyskland, som blev installerede i to marineskibe, hvormed der opnåedes en rækkevidde på 22 sømil.

1903 – Inviterede den tyske regering til international konference i Berlin for at fordele bølgelængder til forskellige formål og internationale metoder til afvikling af radiotrafikken samt vedtagelse af et internationalt nødsignal. Konferencen sluttede uden vedtagelse af en konvention.

Samme år indkøbte marinen et forbedret Radioanlæg hos Telefunken, hvormed der opnåedes en rækkevidde på 36 sømil.

1905 – Blev den første danske kystradiostation oprettet på Nyholm, i Søminekorpsets takkelagebygnings sydlige ende (den senere radioskole). Senderen var en Telefunken Gnistsender 0,75 KW, og modtager var forsynet med skrivemodtager og en telefon for høremodtagelse. Stationen fik navnet Orlogsværftets Radiostation på Holmen. Radiostationen deltog såvel i den militære som den civile telegramudveksling. Nu blev der også udvekslet regelmæssig telegrafi til Blåvandshuk Fyr samt fyrskibene Vyl og Horns Rev.

1906 – Nu indbød Tyskland igen til international radiokonference i Berlin, og her blev der vedtaget en international radiokonvention på basis af de i året 1903 drøftede ordninger. Endvidere blev SOS vedtaget som internationalt nødsignal samt radiotelegrafisternes forhold og tavshedspligt. Det blev bestemt at denne radiokonvention skulle træde i kraft 1. juli 1908.

1907 – Ministeriet for Offentlige Arbejder udstedte den første danske radiolov på basis af Berlinkonferencen i 1906. Det bestemtes ved denne lov, at Staten har eneret til oprettelse af radiotelegrafstationer på dansk land- og søterritorium. Skibe under dansk flag skal have tilladelse fra Ministeriet for Offentlige Arbejder til oprettelse og drift af radiostationer.

Efter vedtagelse af denne lov blev der nedsat en radiodelegation bestående af repræsentanter fra Krigsministeriet, Marineministeriet og Ministeriet for Offentlige Arbejder, som skulle udarbejde forslag til oprettelse af sådanne radiotelegrafstationer.

I en betænkning opsummeres telegrafstationer på land eller fastliggende skibe som følger:

1. Valdemar Poulsens forsøgsstation i Lyngby.
2. Marinens station på Orlogsværftet.
3. Statsbanernes stationer i Gedser og den trådløse station på Gedser Fyrskib.
4. Stationerne på fyrskibene Horns Rev og Vyl samt stationen ved Blåvandshuk.

(5). Der var dog endnu en kyststation, nemlig den af D.F.D.S. fastliggende skibsstation på Skagen. Denne radiostation blev oprettet med det formål at for-

længe rækkevidden til rederiets amerikabåde, fordi Københavns Radios rækkevidde var indskrænket til lidt nord for Læsø.

Ingen af de ovennævnte radiostationer har været anvendt til offentlig trafik. Dog skal det bemærkes, at Det Forenede Dampskibsselskab (DFDS) og Det Østasiatiske Kompagni (ØK) har deltaget i privat radiotrafik med Marinens radiostation på Orlogsværftet for egen regning.

1908 – Den 4. februar fik marinen en bevilling på 25.000 kroner til udvidelse af Orlogsværftets radiostation fra 0,75 KW til 2,5 KW. Samtidig skulle radiostationen flyttes fra Nyholm til Frederiksholm, hvorefter radiostationen skulle åbnes for offentlig korrespondance.

Marinens radiostation på Frederiksholm fik nu navnet FLÅDERADIO, med den primære militære tjeneste. Den offentlig tjeneste på radiostationen fik navnet KØBENHAVNS RADIO (senere OXA). Begge radiotjenester blev varetaget af marinens radiotelegrafister. Radiostationen på Frederiksholm var en forholdsvis lille træbygning, som blev tegnet af marinens arkitekt Olaf Schmidt og stod klar til indflytning 31. august 1908 og blev taget i brug den 1. september 1908 som FLÅDERADIO.

KØBENHAVNS RADIO (senere OXA) kunne først tages i brug 1. april 1909, fordi den først skulle ratificeres af den internationale telegrafunions kontor i Bern, hvor den fik navnet KØBENHAVNS RADIO med kaldesignalet GRA.

1912 – Under en international radiokonference i London (SoLAS) fik Københavns Radio tildelt kaldesignalet OXA.

1914-1918 – Under 1. Verdenskrig fungerede radiostationen under forskellige myndigheders overvågning med det formål, at opretholde landets neutralitet, og stationen blev løbende moderniseret i takt med den radiotekniske udvikling.

1917 – Radiotelegrafistforeningen af 1917 stiftes.

1920 – En kreds af skibsredere stifter DANSK RADIO-AKTIESELSKAB, med det formål at indkøbe, samle og installere komplette skibsradiostationer i danske skibe samt ansætte radiotelegrafister til at betjene disse.

1934 – Senderstationen og modtagerstationen kunne ikke længere være under samme tag bl.a. på grund af den tiltagende telegramafvikling. Modtagerstationen blev derfor nu flyttet til Strickers Batteri på Amager, hvorfra de fleste sendere på Frederiksholm blev fjernbetjent, dog under overvågning af en enkelt vagthavende marineradiotelegrafist.

9. april 1940 – 29. august 1943 – Under de nævnte besættelsesår fungerede begge kystradiostationer videre på normal vis dog under tysk censur på Strickers Batteri.

29. august 1943 – 5. maj 1945 – Tyskerne flyttede nogle af radiosenderne til Strickers Batteri tillige med egne tyske sendere og flyttede modtagerstationen til barakbyen på Kløvermarken.

September 1943 overflyttede tyskerne Københavns Radio´s funktioner til Lyngby Radio.

1945 – Straks efter befrielsen blev Flåderadio genetableret på Frederiksholm og Strickers Batteri, men fungerede nu kun som Flåderadio indtil den i 1960´erne blev underlagt Søværnets Operative Kommando (SOK) i Århus.

Den gamle, smukke træbygning, som husede de to berømte radiostationer, er nu flyttet til Nyholm, ikke langt fra den første „Orlogsværftets radiostation". Den fungerer nu som et levende museum.

Svend G. Bjørneboe,
Radioinspektør (P.)

Kilder:
Dansk Radio A/S – privat arkiv
Skibsradiohistorien i Danmark
Radiotelegrafistforeningen af 1917 – arkiv
Tidsskrift for Søvæsen no. 5, 2004
Familien Bjørneboe´s Slægtstavle.
Fyrtårnene.

Udstationering i Kirgisistan (1)

I 1962 startede Vagn Aalling, medl. nr. 3302, som konstabelelev i Flyvevåbnet. Efter at have erhvervet civilt 2. og 1. klasses certifikat fik han ansættelse som flytelegrafist. Vagn har en lang karriere i flyvevåbnet bag sig bl.a. med flyvninger i Grønland samt ansættelse i NATO. Radiotelegrafen har fået mulighed for at bringe nogle af Vagns dagbogsoptegnelser.

Zadrastvuitye - dobriy den !!!

For de få indviede betyder det Hallo - god eftermiddag.

Vores gruppe fløj fra Værløse d. 11. marts, overnattede i Erzerun i Tyrkiet (i nærheden af Sortehavet), hvor flyvevåbnet, til vores skræk, havde booket hotel til os ca. 250 km væk fra basen, vi landede på. Men det tyrkiske flyvevåben grinede ikke højt - vi fik efter 2 timers ventetid et hotel ca. 20 min. kørsel væk - skisportshotel - og da vi antydede, at vi kom nok flere gange, fik vi 30 % rabat - der boede heller ikke mange der.

Næste dag fløj vi til Manas Lufthavn - uden for Bishkek i Kyrgyzstan. Lejren ude og indefra minder om en „gulag" eller fangelejr, idet der er betonvæg op til 2,20 m og herover, er der pigtråd. Vi bor i store telte 8 mand sammen og har noget, der ligner 6 m^2, hvor vi har en feltseng (dette hæslige apparat har 3 x sakseben og et stramt lærred spændt ud på en aluramme), meget hård at ligge på, selv om vi har 2 af forsvarets de bedste (og eneste) tæpper foldet sammen under soveposen! Så har vi en oprejst kasse (100x 40 x 60 cm), hvor der er 2 skuffer øverst og 2 hylder nederst. Kassen har frontlåg og lukkes med hængelås. Derudover har vi af USA hver lånt en „foot-locker", som er en kasse, der står for enden af sengen, hvor vi kan have vores private tøj, dvs. hvad vi